

Harku valla jäätmemajades kasutatava videovalve andmekaitsetingimused

1. Videovalve eesmärk ja õiguslikud alused?

Tulenevalt jäätmeseaduse¹ (JäätS) § 31 lõikest 1 korraldab kohaliku omavalitsuse üksus jäätmete liigiti kogumist, et võimaldada nende korduskastutuseks ettevalmistamist, ringlussevõttu või muud taaskasutamist võimalikult suures ulatuses. JäätS § 71 kohaselt peab kohalikul omavalitsusel olema jäätmehoolduseeskiri, millega on reguleeritud kohaliku omavalitsuse haldusterritooriumi jäätmehooldus. Harku Vallavolikogu 25.02.2016 määrusega nr 7 „Harku valla jäätmehoolduseeskiri“² (edaspidi määrus) on vallavolikogu kehtestanud Harku valla jäätmehoolduseeskirja. Määruse § 1 lõike 1 kohaselt kehtestatakse eeskirjaga jäätmehoolduse korraldamise nõuded, korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliigid, veopiirkonnad, vedamise sagedus ja aeg, jäätmeveo teenustasu suuruse määramise kord ning järelevalve teostamine jäätmekäitluse üle Harku vallas. Määruse §-s 5 on toodud jäätmevaldaja kohustused, mh on § 5 lõige 1 punktides 1 ja 2 tulenevalt jäätmevaldaja kohustatud käitlema tema valduses olevaid jäätmeid vastavalt kehtestatud nõuetele või andma need käitlemiseks üle vastavat jäätmekäitleja registreerimistõendit, jäätmeluba või keskkonnakompleksluba omavale isikule ning tagama tekkivate jäätmete, mida ei saa või ei tohi tekkekohas taaskasutada või kõrvaldada, liigiti kogumise ja hoiustamise. Määruse § 6 esimesest lausest tulenevalt vastutab jäätmete nõuetekohase käitlemise eest jäätmevaldaja. Jäätmevaldaja on jäätmetekitaja, kelle valduses on jäätmed. Jäätmetekitaja on isik, kelle tegevuse käigus tekivad jäätmed.

JäätS § 119 lõikest 1 tulenevalt teostab jäätmeseadusest tulenevate nõuete täitmise üle riiklikku järelevalvet kohaliku omavalitsuse üksus või asutus. JäätS § 119 lõike 4 kohaselt teostab kohaliku omavalitsuse üksus oma haldusterritooriumil pidevat järelevalvet jäätmehoolduseeskirja täitmise üle. Määruse § 38 lõike 1 kohaselt on vallavalitsusel õigus teostada järelevalvet eeskirja täitmise üle; koostada ettekirjutusi eeskirja täitmiseks ja rakendada ettekirjutuste täitmata jätmisel või mittekohasel täitmisel asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud sunnivahendeid. Määruse § 39 lõike 1 kohaselt karistatakse eeskirja rikkumise eest JäätS § 120⁷ alusel ning tulenevalt määruse § 39 lõige 2 punktist 1 on eeskirja rikkumisest tuleneva väärteoasja kohtuväliseks menetlejaks vallavalitsus.

JäätS § 119¹ kohaselt võib seaduses sätestatud riiklikule järelevalve teostamisel kohaldada mh korraaitseaduse §-s 34 sätestatud riikliku järelevalve erimeedet korraaitseaduses (KorS) sätestatud alusel ja korras. KorS § 34 lõike 1 kohaselt võib seaduses sätestatud muul juhul korraaitseorgan ohu väljaselgitamiseks ja tõrjumiseks või korrarikkumise kõrvaldamiseks kasutada avalikus kohas toimuva jälgimiseks pilti edastavat või salvestavat jälgimisseadmetikku. Kõik Harku valla jäätmemajad asuvad avalikus kohas.

Tulenevalt Harku Vallavolikogu 27.11.2014 määruse nr 23 “Harku valla heakorra eeskiri” (edaspidi heakorraeeskirja) § 1 lõikest 1 on heakorraeeskirja eesmärgiks tagada valla haldusterritooriumil puhtus ning kord, sh tagada jäätmeseaduses ja selle alusel kehtestatud Harku Vallavolikogu 25.02.2016 määruse nr 7 „Harku valla jäätmehoolduseeskiri” nõuete täitmine. Heakorraeeskirja § 4 lõike 1 kohaselt on isikud kohustatud kinni pidama heakorra

¹ Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/122122022004>.

² Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/407022017012>.

tagamisele suunatud üldtunnustatud käitumisnormidest ja hoiduma igasugusest tegevusest, mis reostab, risustab või kahjustab valla territooriumi või sellel asuvaid objekte ning § 5 lõige 1 punkti 1 kohaselt on valla haldusterritooriumil keelatud reostada, rikkuda, hävitada või ümber paigutada avalikus kasutuses olevat asja või kasutada seda muul kui ettenähtud otstarbel, sealhulgas panna jäätmeid mujale kui selleks ettenähtud kohta. Vallavalitsusel on õigus teostada heakorraeeskirja täitmise üle järelevalvet ning olla eeskirja rikkumisest tuleneva vääртеoasja kohtuväline menetleja.

Videovalvet Harku valla jäätmemajades kasutatakse eelnimetatud õigusaktides toodud kohustustest ja nõuetest kinnipidamiseks (korrektne jäätmehooldus ja -käitlus, valla haldusterritooriumil heakorra, avaliku korra tagamine ning korrarikkumiste kõrvaldamine, sh vara kahjustamise ennetamine), nõuete täitmisel võimalike rikkujate tuvastamiseks ning nende osas järelevalve- või vääртеomenetluse (kohtuvälise menetleja rollis) läbiviimiseks.

2. Kuhu jäätmemajade videovalve on paigaldatud?

Igas Harku valla jäätmemajas on 2 kaamerat. Üks kaamera on paigaldatud jäätmemajja sisse ning teine hoone külge välja.

3. Mida filmitakse? Milline on videovalve ulatus?

Videovalve käigus ei jäädvustata ega salvestata heli. Punktis 1 nimetatud õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmise ja avaliku heakorra tagamise eesmärgil on videovalve alas kogu jäätmemaja territoorium, sh jäätmemaja esine territoorium niivõrd, kui võimaldab vajadusel tuvastada jäätmemaja külastava isiku sõiduki registreerimisnumbri ning sõiduki omaniku. Sõiduki registreerimisnumbri alusel tuvastatakse isik juhul, kui isik ei ole jäätmemajja sisenenud ning on jätnud prügi selleks mitte ettenähtud kohta (mh nt jäätmemaja kõrvale või lükates prügi jäätmemaja seina vahelt sisse vms) ning rikkudes seeläbi jäätmehoolduseeskirja ja jäätmete liigiti kogumise nõudeid.

Kõik Harku valla jäätmemajad on lukustatud ning jäätmemajja sisenemiseks tuleb seda kasutada soovival isikul (kasutaja) helistada jäätmemaja uksele olevale numbrile. Numbrile helistades saadetakse kasutaja telefonile sms-sõnum infoga, et ukse lukustus on avanenud ning kasutajal on võimalik jäätmemajja siseneda. Sms-sõnumi saatmisel salvestatakse selle saanud telefoninumber Telia Eesti AS süsteemis. Jäätmemajast väljumiseks peab kasutaja vajutama ukse kõrval olevat nuppu, mis avab lukustatud ukse.

4. Milliseid isikuandmeid töödeldakse?

Seega töödeldakse punkti 3 kohaselt korrarikkumiste tuvastamiseks jäätmemaja avamiseks uksele olevale numbrile helistades sms-sõnumi saanud kasutaja telefoninumbrit ning eelneva puudumisel sõiduki registreerimisnumbrit. Numbreid automaatselt isikutega ei seostata, seda tehakse vaid põhjendatud juhul järelevalve eesmärgil ning menetluse läbiviimiseks. Järelevalvemenetluse läbiviimiseks ja käigus tuvastab pädev ametnik telefoni- või sõiduki registreerimisnumbriga seotud isiku päringuga vastavatesse registritesse.

5. Kui kaua ja millal filmitakse?

Jäätmemajades on videovalve ööpäevaringselt kõikidel nädalapäevadel (n-ö 24/7). Kaameraid ei jälgita pidevalt, vaid salvestist vaadatakse punktis 1 nimetatud õigusrikkumis(t)e tuvastamiseks.

6. Milleks salvestisi kasutatakse?

Videosalvestisi kasutatakse selleks, et oleks võimalik jäätmemajades toime pandud rikkumised ning neid toime pannud isikud tuvastada ja seeläbi omakorda nõudeid rikkunud isikute tähelepanu rikkumistele juhtida või järelevalvemenetlust läbi viia.

7. Mis eesmärgil, kui kaua ja kus säilitatakse telefoninumbreid?

Kasutajate telefoninumbreid kasutatakse selleks, et videosalvestise põhjal rikkumise tuvastamisel oleks võimalik isikuga ühendust võtta ning vajadusel järelevalvemenetlust läbi viia. Telefoninumbrite nägemiseks tuleb järelevalvespetsialistil või teda asendaval ametnikul sisse logida Telia Eesti AS iseteenindusportaali. Saadetud telefoninumbriid on seostatud ukse avamiseks kasutajale saadetud sms-sõnumiga, mida säilitatakse Telia Eesti AS portaalis kuni 1 aasta. Kõigist Telia Eesti AS portaalis teostatud kontrollidest jäädvustatakse viimase kolme kuu logi.

8. Kus ja kui kaua säilitatakse videomaterjali?

Kaamerasalvestisi säilitatakse mitte rohkem kui kolm kuud Harku valla videovalve serveris, misjärel salvestis kustutatakse jäädavalt, välja arvatud juhul, kui salvestise alusel alustatakse järelevalvemenetlust.

9. Kes on andmetöötluse kontaktisik?

Kaamera kasutamisel ja telefoninumbrite logi pidamisel on isikuandmete vastutav töötleja Harku Vallavalitsus.

10. Kes ja miks pääseb salvestiste juurde? Kes neid näeb, kus ja millal?

Kaamerasalvestisele on juurdepääs vaid järelevalvespetsialistil või teda asendaval ametnikul. Salvestisi vaadanud isikud peavad logi iga salvestisega tutvumise aja, tutvuja ja eesmärgi kohta, sh info sündmuse kohta, mille kohta salvestiselt infot vajatakse. Kaamerasalvestistega võib tutvuda vaid juhul, kui jäätmemajas või territooriumil jäätmemaja ümber on aset leidnud jäätmeseaduse või Harku valla jäätmehoolduseeskirja nõuete rikkumine.

11. Kuidas on tagatud andmete kaitse?

Täiendavad kaitsemeetmed isikuandmete töötlemisel on kaamerasalvestise lühike säilitustähtaeg, salvestisega tutvuda saavate isikute piiratud ring ning salvestisega tutvumise piiratud olukorrad. Videovalve serveriruumi turvalisuse tagamiseks on ruum lukustatud, ruumi kasutamist monitooritakse elektroonselt, sh on kasutusel asjakohaste meetmetena videovalve- ja läbipääsusüsteem, rakendatud on kasutajahaldus. Rikkumise korral kaamera salvestistelt tuvastatavad sõidukite registreerimisnumbrid ei ole automaatselt auto omanikuga seotud, selleks tuleb autoomaniku andmed vallavalitsuse spetsialistil MISP2 e-teenuste portaali kaudu pärida. Samuti ei ole rikkumise korral sms-sõnumi saanud telefoninumbri kaudu isiku

tuvastamisel telefoninumbrid automaatselt isikustatud, ka selleks tuleb ametnikul andmed eesti.ee'st päringu alusel küsida.

12. Kuidas saab infot toimingutest salvestistega?

Igal inimesel on õigus saada teavet isikuandmete töötlemise asjaolude kohta. Samuti on õigus tutvuda ja saada koopia oma isikuandmetest. Selleks tuleb saata digitaalselt allkirjastatud taotlus e-posti aadressile harku@harku.ee ning saamaks kaamerasalvestist, kuhu on peale jäänud inimese või tema alaealise lapse kujutis, tuleb kirjeldada kuupäeva ja ajavahemikku ning enda või lapse välimust, sh riietust, mille alusel on võimalik kindlaks teha, et teavet taotlev inimene on tõesti kaamerasalvestisele jäänud isik. Andmetöötaja võib keelduda isikuandmete väljastamisest, kui taotluse esitaja isikusamasust ei ole võimalik tuvastada. Samuti võib taotluse täitmisest keelduda või küsida taotluse täitmise eest mõistlikku tasu, kui taotlus on põhjendamatu või ülemäärane, eelkõige oma korduva iseloomu tõttu.

Kui inimene leiab, et tema õigusi isikuandmete töötlemisel on rikutud, on tal õigus esitada kaebus Andmekaitse Inspeksioonile.